

Winky och jakten på den försvunna hästen

I uppföljaren till "Winkys hemlighet" följer vi den hästotrogna lilla kinesiska flickan Winky som nu anpassat sig till sitt nya liv i Holland. Med bravur fullföljer hon det hedersuppdrag som hon har fått av Sinterklaas. Att passa hans häst medan han vilar upp sig. En dag gör hon något olovandes och årets julparad ser ut att vara hotad. En liten film om att vilja bli större, att bära på en hemlighet och att våga vara den man är.

Rekommenderad från åk 2

EN FILMHANDLEDNING AV
LOUISE LAGERSTRÖM

Handling

Att ta hand om Sinterklaas häst Amerigo, medan han vilar upp sig i Spanien inför den traditionsenliga paraden den 5 december, fyller Winky med stolthet. Brevledes håller hon honom underrättad om sitt arbete i stallet med rykning, mockning och utfordring av deras gemensamma älsklingshäst. Det är visserligen roligt. Men mest av allt skulle hon vilja rida henne. Det får hon inte eftersom hon är för liten. Och mamma visar demonstrativt att hon skulle föredra att Winky börjar med balett istället. Men

Cor och Siem som äger stallet uppmuntrar hennes intresse och ser också till att breven kommer fram till Sinterklaas.

När Winky inte cyklar till stallet hjälper hon till i föräldrarnas restaurant. Något som kommer att ta mer tid nu när Winkys mamma väntar barn och från och till tvingas vara sängliggande. Men en annan överraskning gör henne också förväntansfull. Till hennes födelsedag, om några dagar, har föräldrarna och Cor kommit överens om att hon skall få börja ta ridlektioner. Hon anförtror Amerigo att snart är det dags.

I skolan efter lovet placeras en ny pojke i bänken bredvid Winky. Han heter Bram men föredrar sitt indiannamn, Snabba Buffeln. Något han genast blir retad för även om Winky snabbt tar honom i försvar.

På sin födelsedagsmorgon vaknar Winky tidigt och börjar dekorera huset med ballonger. Hon hade hoppats kunna bjuda klassen på en tårta i form av en häst men pappa skickade med en påse kinesiska räkchips istället. Vilket gick hem fint hos kompisarna.

Av pappa och mamma får hon ett par ridstövlar och när hon kommer till stallet ger Cor henne en ny ridhjälm. Besvikelsen vet inga gränser när Cor istället för Amerigo leder fram den lilla ponnyn Nafnaf och säger att Amerigo är alldeles för stor för Winky. Mulet låter hon sig ledas

runt i en lång töm. Det finns bara en sak att göra. Äta mycket så att hon snabbt blir större.

En dag då alla tar med sina husdjur till skolan blir Winky retad eftersom hon inte kunnat ta med Amerigo och de andra fått reda på att hon bara rider en fjuttig liten ponny. Barnen har fått ett rött band att knyta kring halsen på sina djur och efter lektionen cyklar hon till stallet och fäster bandet i Amerigos betsel. Frestelsen blir för stor och snart har hon tagit på sin hjälm, lett ut hästen och suttit upp.

I några svindlande minuter rider hon lyckligt runt i hagen tills Bram dyker upp med sin olydiga hund som skäller och får Amerigo att stegra sig. Winky faller av och hästen springer iväg. I flera timmar cyklar hon runt och letar men inser snart faktum. Sinterklaas häst är borta. Till Cor och Siem kommer hon med bortförklaringar. Kanske någon slarvade med att låsa båset.

Winky är skuldmedveten men vågar inte berätta förrän Cor konfronterar henne med att Amerigos grimma är borta. Då erkänner hon att hon ridit olovandes. Hennes föräldrar får däremot inget veta. De har dessutom fullt upp med Winkys lilla nyfödda syster Ling. Winky inser att det är bäst att hon skriver och förvarnar Sinterklaas att det inte är någon idé att han kommer i år. Winky kan inte släppa tanken på Amerigo och en underlig man som talar om att hästar är de mest lojala vännerna både får henne illa till mods och förundrad. Vet han något?

Som ofta då hon har problem anförtror hon sig åt Samir, en ung kille som jobbar hos dem och som alltid verkar ha lösningar. Han är ledsen efter ett bråk med sin flickvän Sofi och föreslår att hon först av allt borde bli vän med Bram. Förlåta honom för det där med hunden. Hon går hem till sin indianvän som har en drömfångare hängande i sitt rum. Med den kan man koncentrera energi så att ens starkaste drömmar blir sanna.

Hon placerar en liten plasthästmodell i mitten och hoppas att det kanske hjälper att få Amerigo tillbaka. Tills vidare hjälper Bram henne att trycka upp flygblad med en efterlysning av Amerigo som de sprider över den lilla staden. Under tiden pågår förberedelserna inför Sinterklaas ankomst och julparaden och i skolan tvingas Winky klä sig i julhatt och sjunga om Sinterklaas häst.

I ett nytt brev vädjar hon till Sinterklaas att inte komma eftersom hon har tappat bort hans häst och nu inte vet vad hon skall ta sig till. Siem (som Winky inte vet är den som intar rollen som Sinterklaas varje år) tar som vanligt hand om brevet och lovar att vidarebefordra det. Siem och Cor säger att de dessutom är övertygade om att Sinterklaas kan ta sig fram med vilket fordon som helst.

Den 5 december närmar sig obönhörligt och på dagen för Sinters ankomst säger Winky att hon är sjuk och måste ligga till sängs. Inte ens när Bram lockar med en bra plats i paraden vill hon följa med. När hon kikar ner på gatan efter honom får hon syn på den underlige mannen med moped igen. Hon följer efter men tappar spåret.

Av Sofi får hon reda på att mannen är en kuf vid namn Jakub som bor lite utanför staden. Hon tvingar Samir skjutsa henne på sin moped och snart hittar de Jakubs lilla hus i ett skogsområde. Utanför, bunden vid ett träd står Amerigo. Winky slänger sig upp och rider barbacka in till hamnen där Sinter just anlänt med båt och hälsats välkommen av borgmästaren.

Sinter blir överraskad och glad men Cor ser oroligt på hästen som hon tycker ser sjuk ut. Hon tar med sig Amerigo att undersökas av en veterinär. Det visar sig dock inte vara något fel på henne. När Winky och Bram kommer till stallet lugnas de av nyheten att 'sjukdomen' var ett nyfött föl som just sett dagens ljus. Kvällen avslutas med middag i Sinterklaas sällskap på familjens restaurant. Och nu kan Winky äntligen också glädjas åt att hon har fått en liten syster. Hon börjar bli större.

Större än ni tror

Två år har snart gått sedan Winky flyttade med sin familj från Shanghai till en mindre stad i Holland. Två år av utmaningar för en åttaårig flicka som har fått lära sig ett nytt språk och förstå nya traditioner. Inte minst julen med den holländska varianten av jultomte, Sinterklaas. På två år hinner man bli stor. Winky tycker själv att hon är det. Bara det att hon ska få ett litet syskon, att bli storasyster. Men när det kommer till att rida hästar betraktas hon fortfarande som liten. Det hjälper inte att hon nästan på egen hand ansvarar för skötseln av Amerigo. Fysiskt är hon för liten för en sån stor häst. När Cor leder fram pon-

nyn Nafnaf krossas Winkys drömmar om att äntligen få rida på riktigt. Faktiskt visade hon när hon var mindre (i förra filmen) att hon både kunde och vågade rida på Amerigo till föräldrarnas förskräckelse. Det är en klen tröst att hon ska få rida den stora hästen när hon har längden inne. Hur skall hon växa snabbare? Genom att äta massor av mat kanske?

Winky befinner sig i en ålder när man utvecklas fort och växer både fysiskt, intellektuellt och motoriskt. Ibland råder det kanske delade meningar om hur stor hon egentligen är. När pappa behöver hjälp i restaurangen betraktas hon som stor och ansvarsfull. I stallet utför hon samma arbete som en vuxen och Cor betraktar hennes insats som värdefull. Både hon och Siems behandlar Winky med respekt och visar henne kanske lite mer förtroende än hennes föräldrar som på ett annat sätt har en mer uppfostrande och beskyddande roll.

- När är man stor? Hur kommer det sig att man liksom både är stor och liten samtidigt? Tycker man ofta själv att man är större och klarar mer än de vuxna tror? Kan tilltron till Winkys förmåga bero på att hon är liten till växten?

När man som Winky får ett litet syskon ställs världen på ända. Plötsligt är man inte i fokus längre. Winky märker hur föräldrarna bara talar om babyn och hur söt hon är. Liksom omgivningen som kommer med presenter. En nyfödd kräver mycket uppmärksamhet och Winky får vänja sig vid att oftare komma i andra hand.

- Hur tror ni Winky känner inför sin nya syster? Även om hon är glad och stolt finns kanske några stänk av avundsjuka. Har ni själva erfarenhet av att få ett litet syskon efter att ha varit enda barnet ganska länge? Kan man känna sig hotad av en ny bebis i familjen?

En egen häst

Winky drömmer likt många andra barn i hennes ålder om ett eget djur. I det här fallet en häst. Genom hennes speciella kontakt med Sinterklaas har hon fått ett unikt tillfälle att ta hand om Amerigo, nästan som om hon var hennes egen. När hon först kom i kontakt med stallet handlade det mycket om hennes ensamhet. Hästen blev hennes förtrogna. En vänskap förbi språkliga barriärer. En varelse som gav ovillkorlig kärlek, som lyssnade till hennes problem och som hon kunde skämma bort.

- Fundera över vad Amerigo betyder för Winky. Varför är det så viktigt för henne att ha en egen häst? Hennes föräldrar var till en början väldigt skeptiska till hennes rid- och hästintresse. Nu tillåter de henne att ta ridlektioner. Men de är ändå inte helt övertygade att hästar är det bästa för dottern. Varför är de negativa till hennes ridning? Vad tror ni det är som skrämmar dem? Riskerna eller något annat?

Just hästar symboliserar för många, kanske mest flickor, den ultimata kärleken. Hästtokiga tjejer som ritar, läser och drömmer om hästar. Winkys rum är fullt av hästbilder, hon fäster klisterbilder av hästar överallt och planerar en födelsedagstårta i form av ett hästhuvud. Men för de flesta är det kanske just en ouppnåelig dröm. Det är dyrt och man lever kanske inte på ett ställe där det är möjligt att ha ett så krävande djur.

- Hästar kan vara ett stort intresse även om man aldrig någonsin ens sätter sig på en hästrygg. Bilden och drömmen kan vara tillräcklig. Vad i ligger tjusningen med hästar för många små och unga tjejer? Varför har det blivit just ett tjeintresse? Varför inte ett killintresse?

Många barn drömmer om ett eget djur. När det är ta-med-husdjur-tema i skolan har några tagit med sina kaniner,

marsvin eller fåglar. Ett husdjur är något att älska, vårda och leka med. Men också en vän och ett sällskap. Ibland får man inget djur hur mycket man än tjarar. Kanske någon i familjen är allergisk, man har inte råd eller föräldrarna tycker att det är skräpigt. Det innebär också mycket ansvar att ha ett eget djur. Bram som har en något otygglad hund tycker exempelvis att det är ett straff att gå ut med sin Winnetou, den 'stinkande bajsmaskinen' som han kallar den.

- Även om man drömmer om ett eget djur måste man inse att det också innebär ett stort ansvar. Är man beredd att göra de tråkiga sakerna också? Gå ut i regnet med hunden, plocka upp bajset efteråt och se till att matskålarna är rena och påfyllda. Vilka är era drömdjur? Ni som har egna djur, vad är det roligaste och vad är jobbigast?

Att våga vara den man är

Ni som följt Winky från förra filmen vet att hon är en tuff tjej som står på sig. Både mot föräldrar och de barn som retade henne i skolan. Nu är hon varmare i kläderna och blir den som själv tar hand om och beskyddar klassens nya kille, Bram.

I klassen framstår han genast som en främmande fågel med sitt indiannamn och 'flickhalsband'. Winky, som vet hur det är att vara ny och se annorlunda ut än klasskamraterna, ser genast en förtrogen i Bram. På rasten tar hon honom i försvar när han får pikor och hon begriper genast hanshängivna intresse för indianer.

Varken Winky eller Bram låter de elaka barnen få övertaget eller låtsas anpassa sig till någon slags norm. Winky har hela tiden framhärdat i sitt hästintresse och dessutom aldrig gjort avkall på sin kinesiska identitet. Hon klär sig lite annorlunda och äter annan lunch än de andra. Bram verkar inte heller överväga att bli en av de andra genom att anamma någon stil som skulle smälta bättre in i killgänget.

- Känslan att vara ny och annorlunda är något Winky kan identifiera sig med. Bram känner hon igen sig själv i och är genast förstående och tolerant inför hans originalet. Vad förenar Winky och Bram? Är det svårt att vara annorlunda i skolan? Vågar man vara den man är? Barn blir ofta uppslukade av olika intressen. En vill vara indian. Någon är som besatt av allt som har med tåg att göra medan en tredje vet allt om Star Wars. Det spelar ingen roll vad andra barn tycker, man håller fast vid sin egen favoritvärld. Ju äldre man blir desto starkare påverkas man av kompisar, framför allt i skolan. Kanske väljer man att dela andras intressen för att få vara med. Hur är det hos er? Kan man ha egna intressen och egen stil och ändå få vara med i större grupper? Låtsas man ibland vara som andra och gilla samma saker bara för att bli accepterad?

Att ljuga

Filmens centrala konflikt handlar om Winkys olydnad och hennes lögn för att dölja den. När hon olovandes rider på Amerigo är hon väl medveten om att hon absolut inte får. När det sedan går illa och hästen springer bort blir hon tvungen att komma med en förklaring. Först ljuger hon och låtsas oförstående. Hon låter till och med Cor miss-tänka Siem för en stund.

När hon konfronteras med det faktum att någon satt på grimman inser hon att det är bäst att erkänna. Det gick ju

bra först. Men sen kom Bram med sin hund och förstörde allt. Hon vidhåller först att det inte är hennes fel och i ett första brev till Sinterklaas avråder hon honom från att komma. I nästa brev erkänner hon att felet faktiskt är hennes. Däremot har hon inte makt att rätta situationen på egen hand. Att Cor och Siem får reda på sanningen blir ofrånkomligt men hennes föräldrar får absolut ingenting veta. Det förblir en hemlighet.

Winky bryter ett förtroende hon har fått av både Cor och sina föräldrar och beger sig trots förmaningar upp på den stora hästryggen. Efter Amerigos försvinnande försöker hon urskulda sig själv och inför föräldrarna tiger hon. Men samvetet och insikten om att ha gjort fel tynger Winky. Hon får svårt att fokusera i skolan när tankarna far iväg och så länge ingen annan vet kan hon inte heller be om hjälp.

- Hur märker vi att Winky faktiskt har dåligt samvete för vad hon gjort? Förstår vi varför hon inte vågar berätta sanningen för sina föräldrar men ändå vågar anförtro sig åt Cor. Hur kommer det sig att Cor blivit hennes förtrogena? Är det någonsin tillåtet att ljuga? Finns det olika lögn-er? Vad är en vit lögn? Vad försöker Winky göra för att reparera skadan? Tar hon på sig för mycket av skulden för det som hände?

- För Winky blir breven till Sinterklaas ett sätt att skriva av sig sitt dåliga samvete. Hon tror ju att han läser breven men andra kanske skriver till sin dagbok eller på andra sätt försöker bearbeta det man inte riktigt orkar tala om. Har ni nåt sätt att bearbeta jobbiga hemligheter utan att behöva berätta om dem för någon ni känner?

Produktionsuppgifter

Nederländerna 2007

Originaltitel: Waar is het paard van Sinterklaas?

Producent: Burny Bos

Manus: Tamara Bos

Regi: Mischa Kamp

Foto: Jasper Wolf

Klippning: Sander Vos

Musik: Johan Hoogewijs

Svensk bearbetning och dialogregi: Lars Edström

I rollerna / svenska röster

Winky - Ebbie Tam / Jessica Liu

Pappa - Aaron Wan / Jan Mybrand

Bram - Pim De Pimentel / Nils Mörner

Samir - Mamoun Elyounoussi / Hamadi Khemiri

Cor - Betty Schuurman / Cecilia Nilsson

Siem - Jan Declair / Lars Edström

Tekniska uppgifter

Speltid: 83 minuter

Format: Vidfilm 1:1,85

Ljudsystem: Dolby SRD

Censur: Barn tillåten

Svensk premiär: 29 oktober 2008

Distribution

Folkets Bio, Box 17099, 104 62 Stockholm Tel 08-545 275 20, fax 08-545 275 27 epost info@folketsbio.se. www.folketsbio.se

Redaktion

Andreas Hoffsten, Barn & ungdom, Svenska Filminstitutet, januari 2009